

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili

Basının özgürlüğü; anayasada, uluslararası bildiri ve sözleşmelerde düşünceyi açıklama özgürlüğü ile birlikte ele alınmakta ve demokrasinin temelini basının özgür olması ve halkın haber alma hakkının korunması oluşturmaktadır. Ancak Türkiye'de siyasi iktidar özgür basını susturmak, gazetecilerin gerçeği açığa çıkarmasını engellemek için basın emekçileri ve gazetecileri her türlü yöntem ile baskı altına almakta, talimatlı yargı aracılığıyla gözaltı, tutuklama, haksız davalar ve cezalarla tasfiye etmeye çalışmaktadır.

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) Örgütü'nün hazırladığı 2022 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye 180 ülke içerisinde 149' uncu sırada yer almıştır. Yine Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın (TGS), 2021-2022 Basın Özgürlüğü Raporu'na göre son bir yılda 273 gazetecinin yargılanmıştır.

Tüm bunların yanı sıra iktidar; keyfi uygulamalar, çıkardığı yasalar ve ekonomik baskıyla gazetelerin gelirlerini durdurarak veya vergi cezaları gibi yöntemlerle muhalif basını cezalandırmaktadır. Bunun son örneği Basın İlan Kurumu'nun Evrensel Gazetesi üzerindeki tamamen hukuk dışı ekonomik baskı ve keyfi uygulamaları olmuştur. Eylül 2019'da alınan resmi ilan ve reklam durdurma kararı sebebiyle Evrensel Gazetesi'nde ilan vermek 3 yıldır hukuksuz şekilde engellenmekteydi. Alınan son kararlar, askıda tutulan bu hak tümüyle iptal edilmiştir. Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından gazeteyle iletilen tebligatta, gazete okurlarının bayilerden birden fazla gazete satın alması, kurum abonelikleri ve kayıt defterlerinin düzenli tutulmadığı iddiaları iptal kararına gerekçe gösterilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Basın İlan Kurumu tarafından Evrensel gazetesine karşı yapılan keyfi ve hukuk dışı uygulamalardan haberdar mısınız?
- 2- Evrensel Gazetesi'nde resmi ilan ve reklam verme yasağını kalıcı hale getiren karar hukuka aykırı değil midir?
- 3- Kararın gerekçesinde sayılan '*birden fazla gazete alma*'nın suç sayılma dayanağı nedir?
- 4- Evrensel Gazetesi'nin kurum abonelikleri niçin suç sayılmıştır? Kurumlarda gazete bulundurulması yasak mıdır?
- 5- Basın İlan Kurumu, son 5 yıl içinde toplam kaç gazeteye ilan ve reklam yasağı getirmiştir? Getirilen yasakların gerekçeleri nelerdir?
- 6- İktidarın bir kurumu haline gelen Basın İlan Kurumu hakkında bir denetleme mekanizması kurulacak mıdır?
- 7- Evrensel Gazetesine yönelik cezai işlemlerle halkın haber alma hakkının engellenmesi basın özgürlüğünün ihlali değil midir?